

Toetsingscommissie Hoge Transacties

Kenmerk: CHT 21/002

Op 14 april 2021 is door de Toetsingscommissie Hoge Transacties schriftelijk geadviseerd aan het College van Procureurs-Generaal. Dit is een hersteladvies ten aanzien van een aantal omissies die middels dit advies worden hersteld.

De Toetsingscommissie Hoge Transacties heeft kennisgenomen van het voornemen van de hoofdofficier van justitie van het Functioneel Parket te Amsterdam, mede namens het Landelijk Parket, een transactie aan te bieden aan:

verdachte rechtspersoon ABN AMRO Bank N.V.

De commissie heeft de voorgenomen transactie getoetst tijdens een hoorzitting op 13 april 2021. De commissie werd vertegenwoordigd door voorzitter Van Oosten, en door de leden Wladimiroff en Crijns, bijgestaan door de secretaris XXXXXXXXXX

De stukken met betrekking tot de voorgenomen transactie waaronder een feitenrelaas, de toepasselijke strafbepalingen, de conclusie van de hoofdadvocaat-generaal, een conceptpersbericht en de redenen om aan de verdachte een transactie aan te bieden zijn door de commissie ontvangen op 1 april 2021. Ter zitting is door mr. De Haas, plv. hoofdofficier van justitie van het Functioneel Parket, een aangepast gedeelte van het persbericht aan de commissie verstrekt.

De commissie heeft ter zitting de volgende personen gehoord:

- de vertegenwoordigers van de hoofdofficier van het Functioneel Parket, te weten: mr. De Haas, voornoemd, en de behandelend officieren van justitie mr. Heus van het Landelijk Parket en mr. Rogaar van het Functioneel Parket, en;
- de vertegenwoordigers van de verdachte, te weten: drs. Swaak RA (CEO) en drs. Cuppen (CRO), en de advocaat van ABN AMRO Bank N.V., mr. Somsen.

Formele vereisten

De voorgenomen transactie heeft betrekking op de verdenking dat de ABN AMRO Bank N.V. (hierna: ABN AMRO of de bank) zich in de periode van 1 januari 2014 tot en met 31 december 2020 schuldig heeft gemaakt aan:

- het overtreden van de artikelen 2a, 3, 5, 8, 16 en 33 van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft), strafbaar gesteld in artikel 2, eerste lid Wet op de economische delicten (WED) en het maken van een gewoonte daarvan als bedoeld in artikel 6 eerst lid onder 3 WED vanaf januari 2015; en
- schuldwitwassen, strafbaar gesteld in artikel 420quater Wetboek van Strafrecht, welke feiten kunnen worden bestraft met (onder meer) een gevangenisstraf van ten hoogste vier jaar. Aldus is het Openbaar Ministerie krachtens artikel 74 Sr bevoegd verdachte een transactie aan te bieden.

De voorgenomen transactie houdt in dat de verdachte aan de Staat een bedrag betaalt in de vorm van een geldboete ter hoogte van € 300.000.000,- (zegge: driehonderd miljoen euro) en voldoening aan de Staat van een geldbedrag van €180.000.000 (zegge: honderdtachtig miljoen euro) ter ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel.

De commissie heeft ervan kennis genomen dat de verdachte vanaf het begin haar volledige medewerking heeft verleend aan het strafrechtelijk onderzoek.

De commissie constateert dat de verdachte de feitelijke gedragingen die grond zijn voor de voorgenomen transactie erkent.

Aldus stelt de commissie vast dat de voorgenomen transactie is aan te merken als een hoge transactie, zoals bedoeld in de Aanwijzing hoge transacties.

Feitenrelaas

Verdachte is in de periode van 1 januari 2014 tot en met 31 december 2020 tekortgeschoten in haar rol als poortwachter. Er zijn in het opsporingsonderzoek ernstige hiaten geconstateerd in ABN AMRO's processen ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme, zoals deze worden voorgeschreven door de Wwft. Door deze tekortkomingen konden klanten van de bank misbruik maken van hun rekeningen en overige aangeboden diensten van de ABN AMRO en werden opsporingsinstanties niet of onvoldoende in staat gesteld actie te ondernemen naar aanleiding van ongebruikelijke transacties.

Bewijsconclusies

De commissie is op basis van de aangeleverde stukken en mede in aanmerking genomen hetgeen tijdens de hoorzitting naar voren is gebracht van oordeel dat het Openbaar Ministerie heeft kunnen oordelen dat de geconstateerde en erkende gedragingen bewijsbaar en strafbaar zijn.

Overwegingen

De commissie overweegt dat – hoewel het strafrechtelijk onderzoek in deze zaak veel aandacht in de pers heeft gekregen – er geen sprake is van door de delicten teweeggebrachte publieke verontrusting waardoor de zaak aan de strafrechter behoort te worden voorgelegd.

Ook de strafrechter zou een boete van min of meer gelijke omvang hebben kunnen opleggen. Met de voorgenomen transactie wordt bereikt dat de bank vergaande en indringende maatregelen treft ten aanzien van de vereiste compliance, zodat verdere overtredingen kunnen worden voorkomen. Dit levert een groot voordeel op ten opzichte van een klassieke procedure voor de strafrechter waar deze modaliteit moeilijk te realiseren is. Onder gezag van DNB is inmiddels al een herstelplan gaande dat loopt tot eind 2022.

De commissie overweegt dat de berekening van de hoogte van de voorgenomen transactie ter hoorzitting door het Openbaar Ministerie is toegelicht. De commissie kan zich verenigen met de geschetste wijze van berekenen van de omzet gerelateerde boete. Het bedrag van de voordeelontneming heeft het Openbaar Ministerie ter zitting van de commissie onderbouwd

met verwijzing naar de besparing op de kosten van personeel dat nodig is om te voldoen aan de vereiste compliance gedurende de delictperiode. Exacte cijfers over de besparing konden door het Openbaar Ministerie noch de ABN AMRO worden gegeven. Wel vermeldt de bank dat thans 3.800 fte is ingezet om te voldoen aan het verbeterprogramma. De bank heeft de schatting van het wederrechtelijk verkregen voordeel niet weersproken. De commissie acht daarom het voorgestelde bedrag – ook al wijkt dat aanzienlijk af van het ontnemingsbedrag in de vergelijkbare zaak ING bank (Houston) – aanvaardbaar.

De commissie overweegt dat de hoogte van de voorgenomen transactie tot uitdrukking brengt dat, als gevolg van de structurele en ernstige tekortkomingen in ABN AMRO's processen ter bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering, klanten van verdachte langdurig misbruik hebben kunnen maken van de bankrekeningen en diensten van de ABN AMRO.

Bij het vaststellen van de hoogte van de voorgenomen transactie is meegenomen dat zowel door De Nederlandse Bank N.V. (hierna: DNB) als door de afdelingen Compliance en Audit en de Raad van Commissarissen van de bank herhaaldelijk waarschuwingen en signalen zijn afgegeven waarop door de ABN AMRO niet adequaat is geacteerd.

De hoogte van de voorgenomen transactie past bij de duur van de delictperiode en de aannemelijk geworden omvang van de overtredingen van de Wwft en het Wetboek van Strafrecht.

Bij het vaststellen van de hoogte van de voorgenomen transactie is, indachtig het bepaalde in artikel 24 Wetboek van Strafrecht, rekening gehouden met de draagkracht van de verdachte.

De verdachte heeft de feitelijke gedragingen erkend. De CEO van de bank heeft ter hoorzitting een en andermaal verklaard dat binnen de bank het besef leeft dat ingrijpende veranderingen noodzakelijk zijn. Er is inmiddels – in afstemming en met akkoord van DNB – een herstelplan ingevoerd dat gaande is en loopt tot eind 2022. Door het Openbaar Ministerie is geconstateerd dat de ABN AMRO thans nog niet (volledig) voldoet aan de verplichtingen van de Wwft. Daarom zal de hoge transactie worden aangeboden voor de periode van 1 januari 2014 tot de datum van ondertekening van de transactieovereenkomst. Ter zitting is door drs. Swaak toegelicht dat de verwachting gerechtvaardigd is dat de ABN AMRO eind 2022 geheel compliant is. Deze verwachting is gebaseerd op het feit dat de uitvoering van het herstelplan in nauw overleg met en onder monitoring van DNB plaatsvindt. De voortgang van deze werkzaamheden wordt periodiek getoetst en daaruit blijkt dat de herstelwerkzaamheden tot op heden conform de voorgestelde planning verlopen. Het Openbaar Ministerie deelt deze verwachting, temeer daar DNB overtuigd is dat de ABN AMRO op dit punt maximale inspanning verricht.

Het Openbaar Ministerie heeft inmiddels ook een strafrechtelijk onderzoek gestart naar de betrokkenheid van natuurlijke personen bij voornoemde strafrechtelijke gedragingen. In het ter hoorzitting verstrekte persbericht wordt door het Openbaar Ministerie beschreven dat tot op heden drie leden van de voormalige Raad van Bestuur van de ABN AMRO als verdachte zijn aangemerkt. Door het Openbaar Ministerie is benadrukt dat, indien het strafrechtelijk

onderzoek leidt tot een vervolgbare zaak ten aanzien van een of meerdere natuurlijke personen, het in de rede ligt deze aan de bevoegde rechter voor te leggen. De commissie gaat er gezien de meest recente informatie van het Openbaar Ministerie vanuit dat wordt voldaan aan het uitgangspunt uit de Aanwijzing hoge transacties (2020A005) dat natuurlijke personen/feitelijk leidinggevers zo mogelijk (ook) worden vervolgd.

De commissie stelt vast dat de verdachte, nadat het strafrechtelijk onderzoek is gestart, volledig en actief heeft meegewerkt aan het onderzoek en dat geen strafrechtelijke recidive van verdachte bekend is.

Persbericht

De commissie heeft kennisgenomen van het conceptpersbericht, waarin een uitvoerig feitenrelaas is opgenomen en de hoogte van het transactiebedrag is vermeld. De commissie is van oordeel dat met de publicatie van dit persbericht tegemoet wordt gekomen aan de noodzaak tot publieke verantwoording over de behandeling en afdoening van de zaak. Het persbericht compenseert het uitblijven van publiciteit naar aanleiding van een openbare behandeling ter terechtzitting en een in het openbaar uitgesproken rechterlijke uitspraak in het onderhavige geval afdoende. Verwacht mag worden dat van het persbericht een generaal preventieve werking zal uitgaan.

Advies

Gelet op alle omstandigheden van het geval en met inachtneming van de uitgangspunten in de Aanwijzing hoge transacties is de commissie van oordeel dat het Openbaar Ministerie in redelijkheid tot het aanbieden van de voorgenomen transactie zal kunnen overgaan.

Rotterdam, 16 april 2021,

mr. Van Oosten

voorzitter van de Toetsingscommissie Hoge Transacties

namens deze,

secretaris van de Toetsingscommissie Hoge Transacties